№ 293. Sobota 24. Grudnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA na GAZETĘ LWOWSKĄ.

W roku następującym 1860 wychodzić będzie **GAZETA LWOWSKA z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM** jak zwykle codzień, prócz Świąt i Niedzieli. Cena prenumeraty kwartalna, mianowicie:

od 1go stycznia do ostatniego marca 1860 wypada:

dla miejscowych . . . **4 zł.**
dla zamiejscowych z pocztą . . **5 zł.** } **waluty austr.**

Przesyłki *(franco)* odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie komisyi obradującej nad ustawą gminną na dniu 30. listopada.)
(Dokończenie.)

Rozdział VII.

O nadzorze państwa nad gminami.

§. 95. „Bezpośrednio przełożoną władzą gmin jest urząd powiatowy.“

„Tenże czuwa, by nie przyszło do przekroczenia zakresu „działania gminy; wgląda w rozprawy gminy; uczestniczy w obradach; żąda wyjaśnień i usprawiedliwień; zarządza śledztwa i „wstrzymuje wykonanie nieprawnych i szkodliwych uchwał, i rozstrzyga z dopuszczeniem rekursu.“

Paragraf ten po wymazaniu wyrazu *szkodliwych* przyjęto jednogłośnie.

§. 96. „W prywatnych sporach prawnych gminy z ich członkami mianuje urząd powiatowy innych zastępców dla gminy, jeżeli „reprezentanci gminy nie zdają się niezawisłymi.“

Paragraf ten przyjęto jednogłośnie.

§. 97. „Na pisarzy i sług gminnych może urząd powiatowy „nakładać kary dyscyplinarne do 20 zł., areszt aż do sześciu dni, „suspensyę i usunięcie ze służby.“

„Taka sama władza dyscyplinarna przysługuje urzędowi powiatowemu w obec członków zwierzchności gminnej z wyjątkiem „uchylenia od służby, co uchwala władza obwodowa.“

„Namiestnik może z ważnych powodów wydział gminny rozwiązać i wydać tymczasowe rozporządzenia względem zawiadywania spraw gminnych.“

Jeden z członków komisyi wnosi przedewszystkiem, *przyjąć §. 102 ustawy gminnej z kwietnia 1859*, który jest treści następującej:

„Zaniedbuje się gmina mimo otrzymanego upomnienia lub „wzbrania się dopełnić prawnie nałożonych na się obowiązków, to „przełożona władza użyje w swym zakresie działania przepisanych „na utrzymanie prawnego porządku, środków i na koszt i niebezpieczeństwo gminy rozporządzi kroki zaradcze.“

Na zarzut jednego z członków komisyi, że postanowienie to zawiera się w ustawie o postępowaniu karnem z dnia 20. kwietnia 1854, odrzucono wniosek większością głosów.

Przechodząc do §. 97 projektu podaje jeden z członków komisyi *wniosek, by wymazać pierwszy ustęp paragrafu*, bo gminie nie można ująć prawa karania swych podwładnych.

Wniosek ten popiera dwóch członków komisyi z tym dodatkiem, że urząd powiatowy ma w samej rzeczy prawo żądać od zwierzchności gminnej, by w razie przekroczeń dyscyplinarnych ukarała lub usunęła którego z owych podwładnych, lecz chcąc utrzymać powagę wójta, nie można go pomijać, nakładając kary na podwładnych gminy.

Wniosek ten przyjęto większością głosów i wymazano pierwszy ustęp paragrafu 97.

Z powodu tej uchwały przedkłada referent do narady następujące ułożenie drugiego ustępu §. 97.:

„Na członków zwierzchności gminnej może urząd powiatowy „nakładać kary dyscyplinarne do 20 zł. kary aresztu aż do sześciu „dni i suspensye od służby.“

Jeden z członków komisyi podaje *wniosek, że przeciw członkom zwierzchności gminnej nie należałoby stanowić aresztu jako karę dyscyplinarną*, bo na tem ucierpiałaby powaga zwierzchności.

Dwóch członków popiera ten wniosek, trzeci mniema jednak, że przeciw dzisiejszym wójtom potrzeba jeszcze zastosowywać karę aresztu.

Większość oświadcza się za niedopuszczeniem kary aresztu.

Dalsze postanowienia drugiego ustępu i ustęp trzeci przyjęła komisya jednogłośnie.

Rozdział VIII.

O prowadzeniu spraw w posiadłości dziedzica.

§. 98. „W posiadłości dziedzica zawiaduje publicznemi sprawami (§. 69) przełożony posiadłości na koszt i pod rękojmią „właściciela.“

„Przełożony posiadłości dziedzica może zawiadywać sprawami „kilku posiadłości dziedzica.“

„Musi być poddany austryacki, mężczyzna, pełnoletni, uprawniony, nienagannej reputacyi i musi w posiadłości dziedzica lub „o miejscu odpowiedniem wymaganiom jego urzędu mieć stałą swą „siedzibę.“

„Jeżeli właściciel posiadłości dziedzica posiada te przymioty, „to może być sam przełożonym swej posiadłości.“

§. 99. „Przełożonego posiadłości dziedzica mianuje i odprawia „dziedzic, a potwierdza i odbiera przysięgę władza obwodowa.“

„Tej władzy podlega też w ogóle co do swych osobistych „stosunków służbowych, i ona rozporządza jego usunięcie od służby.“

„Pod względem prowadzenia spraw publicznych podlega przełożony posiadłości dziedzica urzędowi powiatowemu.“

Do paragrafu 98 podaje jeden z członków komisyi wniosek, by zamiast słowa: *„rękojmia“* położyć: *„odpowiedzialność“*, bo przełożony posiadłości dziedzica w zawiadywaniu spraw publicznych postawiony jest na równi z wójtem, i dla tego też jak wójt powinien być uważany nie za poręczyciela ale za *odpowiedzialnego*.

Wniosek ten popiera dwóch członków komisyi, podnosząc, że na właścicielach posiadłości dziedzica niepowinna ciężyć żadna rękojmia, bo nie cięży także i na gminach. Miałby być jednak przyjęty obowiązek podobnej rękojmi, to należałoby oznaczyć termin, w ciągu którego można się odwołać do niego, bo inaczej mogłyby za złe prowadzenie spadać kary na posiadłość dziedzica wtedy nawet, kiedy już do innego przejdzie właściciela.

Przeciw wnioskowi i popierającym go uwagom zarzuca referent, że odpowiedzialność za urzędowanie leży już w naturze rzeczy, zaś rękojmia odnosi się do tych wypadków, w których z powodu niedopełnienia obowiązków urzędowych ze strony przełożonego posiadłości dziedzica wypłynęła szkoda dla kogoś trzeciego.

Osobista odpowiedzialność wystarcza zarówno mało w takim wypadku, jak w gminie osobista odpowiedzialność wójta. Podobnie jak gmina ręczy za urzędowanie wójta, ma ręczyć i posiadłość dziedzica za urzędowanie przełożonego.

Jeden z członków komisyi przystępuje do tego zarzutu referenta i przytacza z używania przykłady, gdzie gminy za złe sprawowanie sprawiedliwości w drodze syndykatu skazane zostały na wynagrodzenie.

Aby zapobiedz nieporozumieniom, wnosi referent, by postawić na czele paragrafu, że w posiadłości dziedzica zawiaduje właściciel publicznemi sprawami. Z tej zasady wypływa jego rękojmia i w takich nawet wypadkach, kiedy rozporządzenie, z którego wynikła szkoda, wyszło od jego zastępcy. Na podstawie tego proponuje referent opuścić wyraz *rękojmia* i w następujący sposób ułożyć wstęp paragrafu:

„W posiadłościach dziedzica zawiaduje sprawami publicznemi „właściciel.“

Sposób ten ułożenia przyjęto jednogłośnie.

Jeden z członków komisyi podaje *wniosek* przyjąć postanowienie, *że właściciel posiadłości dziedzica, będąc sam przełożonym, może się dać zastępywać.*

Po dłuższej debacie przyjęto wniosek ten jednogłośnie.

Do §. 99 *wnosi* jeden z członków komisyi, *by zamiast postanowienia*, że przełożony posiadłości dziedzica ma być potwierdzony

i ma złożyć przysięgę władzy obwodowej, przyjąć do regulaminu §. 15 ustawy gminnej z roku 1856, *że przełożony posiadłości dziedzica ma być tylko oznajmiony urzędowi powiatowemu, a nie potrzebuje składać przysięgi.*

Na to odpowiada referent, że przełożony posiadłości dziedzica, piastując podobnie jak wójt cywilno sądową i karną władzę, której mu dotychczas nie przyznano, powinien równie jak wójt składać przysięgę.

Zawiązuje się dłuższa debata nad tym przedmiotem, w której zdanie, że tylko zastępca właściciela nie zaś sam właściciel ma jako przełożony składać przysięgę, głównie w tem znajduje poparcie, że właściciel posiadłości dziedzica majątkiem swym podaje dostateczną gwarancyę za porządne prowadzenie spraw.

Z innej strony podnoszą przeciw temu zdaniu, że między wójtem a przełożonym posiadłości dziedzica powinna zachodzić równość w każdym względzie.

Większość głosów przychyla się do tego drugiego zdania, oświadczając się mianowicie za tem, by urząd powiatowy potwierdzał i odbierał przysięgę, a władza obwodowa usuwała ze służby.

Jeden z członków komisyi *proponuje* przyjąć do projektu §. 341 ustawy gminnej z kwietnia 1859, mianowicie:

„Jeżeli posiadłość gruntowa, która składa posiadłość dzie-„dzica, podzielona jest pomiędzy dwóch lub więcej właścicieli, lub „jeżeli z powodu sprzedaży, podziału spadkowego, lub w jaki inny „sposób zajdzie na przyszłość podobny podział, to nie zmienia to „stosunków posiadłości co do dopełniania obowiązków względem „spraw publicznych.“

„Pod względem tych obowiązków pozostają wszystkie części, „dopokąd nie odłączyły się od posiadłości dziedzica, jedną całością, „a wszyscy jej właściciele obowiązani są nierozdzielnie ponosić ko-„szta prowadzenia spraw, i odpowiadać rękojmi, jaka ciąży na ogól-„nej posiadłości.“

Przeciw temu wnioskowi zarzuca referent, że zasada, według której posiadacze cząstkowi tylko jedną tworzą całość, wyrażono już w paragrafach 10. i 29.

Wniosek przyjęto większością głosów.

Inny członek komisyi wnosi przyjąć do niniejszego rozdziału ostatnie postanowienie §. 334 ustawy gminnej z kwietnia 1859.

„Chodzi jednak w sprawach publicznych o przyjęcie lub uzna-„nie stałych powinności lub zobowiązań posiadłości dziedzica, to „w tym względzie powinna władza wybadać nietylko samego za-„wiadowcę spraw ale i właściciela posiadłości.“

Referent mniema, że postanowienie to rozumie się samo z siebie, i dlatego byłoby zbyteczną przyjmować je do ustawy.

Większość głosów oświadcza się za przyjęciem tego postanowienia, a ułożenie tego jak i powyższego paragrafu poruczono komisyi redakcyjnej.

Na tem zamknął się pierwszy odczyt projektu regulaminu dla gmin wiejskich.

(Nowiny dworu. — Zawieje na kolei północnej. — Obrady nad ustawą gminną w Peszcie.)

Wiedeń, 21. grudnia. Jego c. k. Apost. dawał przedwczoraj w godzinach przedpołudniowych posłuchania prywatne.

— Wiedeńska dyrekcya uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda wydała następujące obwieszczenie z 20. grudnia 1859:

Z powodu zawiei śnieżnych nie nadeszły tu dnia dzisiejszego zrana pociągi z Pragi, Berna, Krakowa, Oderbergu, Pesztu i Preszburga, i z tejże samej przyczyny nie można było dziś zrana wysłać ztąd pociągów w tymże kierunku.

Ponieważ zadymka śnieżna nie ustaje, przeto nie można też zapewnić, czy pociągi te będą mogły wyruszyć dzisiejszego wieczora.

Po uchyleniu wszelkich trudności zachodzących — a do czego wzięto się wszelkiemi siłami, pospieszy dyrekcya z oznajmieniem w tej mierze.

Komunikacya pociągów między Wiedniem i Stockerau nie jest potąd przerwana.

— *Pest-Ofner Ztg.* zaprzecza doniesieniu innego dziennika peszteńskiego o postępie obrad komisyi poufnej względem zastosowania ustawy gminnej w Budzie, według którego większość zgromadzenia zgodzić się miała na podanie do Najjaśniejszego Pana prośby najuniżeńszej, by elaborat komisyi przedłożono wprzód zastępstwu krajowemu dla nadania mu tego waloru, który jest koniecznym warunkiem do nadania mu mocy obowiązującej. Dziennik wspomniony pisze w tej mierze:

„Zgromadzenie nie przystępowało bynajmniej do takiej uchwały sprzeciwiającej się zamiarowi jego powołania, i o której natrącił zresztą jeden tylko członek tegoż zgromadzenia. Trzymało się raczej drogi wytkniętej patentem cesarskim z 24. kwietnia r. b., i w tym duchu rozpoczęło z wszelką gorliwością obrady nad projektami przygotowanemi na podstawie ustawy, i które to obrady idą odtąd w należytym porządku.“

Hiszpania.

(Poświęcenie chorągwi.)

Z Madrytu donoszą pod dniem 10. grudnia: W dzień Niepokalanego Poczęcia Panny Maryi odbyło się w kaplicy zamkowej w obecności Królowy i Króla poświęcenie dwóch chorągwi, które oboje Ich król. Moście nadali armii afrykańskiej. Po uroczystości kościelnej oddano chorągwie ministrowi wojny dla doręczenia armii.

Anglia.

(Kanał Suez.)

Londyn, 18go grudnia. O kanale w Suezie pisze *Times* między innemi: „Wieki poźniejsze będa się wielce dziwić projektowi przekopania kanału w Suezie, który powzięto w 19 stoleciu. Plan ten sam przez się nie ma nic dziwnego. Pomysł połączenia wschodu z zachodem za pomocą przekopania cieśniny egipskiej jest już oddawnym i w dziejach świata słynnym projektem, a kanał p. Lesseps w każdym razie, czy przyjdzie lub nie przyjdzie do skutku, przyda do zabytków, jakie jeszcze będą znalezione, nowy pomnik zabiegów przemysłowych, lub czczych mrzonek. Projekt teraźniejszy tem się jednak różni od wszystkich dawniejszych, że stał się przedmiotem wielkiej wagi politycznej. Zkądże to przychodzi, i jakie też państwo, z wyjątkiem Turcyi, może mieć w tem interes, by to przedsiębierstwo uważać za narodowe? Cóż mogło spowodować naród wielki i potężny do popierania go z taką szczególną gorliwością, a przedewszystkiem, co też mogło inny naród, dzierzyciela Indyów i największe na kuli ziemskiej państwo handlowe spowodować do opierania się dziełu, z którego właśnie najwięcej może korzystać? Niedziwilibyśmy się temu bynajmniej, jeśliby po wielu wiekach tajemnica ta stała się już do nieodgadnienia, zwłaszcza kiedy nawet i w czasie obecnym niepodobna jej wyjaśnić.“

Francya.

(Kredyt ministerstwu marynarki. — Tamy i zabezpieczenia od powodzi. — Proces p. Montalembert. — Wiadomości bieżące. — Wzmocnienie gwardyi paryskiej.)

Paryż, 18. grudnia. Buletynem ustaw ogłoszono trzy dekreta, któremi ministerstwu marynarki przyzwolono następujące kredyta: 1) 4,353.000 fr. za rok 1858, 2) kredyt 42,743.600 fr. za rok 1859 na wojnę włoską i na wyprawę indyjsko-chińską, 3) kredyt 232.400 fr. na rok 1859, 4) kredyt 6,300.000 fr. na wyprawę indyjsko-chińską.

Administracya marynarki postanowiła, że wszystkie zapasy dla korpusu expedycyjnego przeznaczonego do Chin pobierane być mają z Francyi. — Żołnierze okrętowi dostaną rewolwery. Sześć fregat parowych odpłynęło do Algieru dla przewiezienia na powrót do Francyi jednej części wojsk z wyprawy marokańskiej, a mianowicie jazdy.

Monitor przywodzi w pamięć, że tylko wyżsi oficerowie, którzy pozostają w służbie czynnej, mogą w każdą niedzielę po mszy świętej przedstawiać się Cesarzowi bez pisma posłuchalnego.

Jak wiadomo, powzięto po nastąpionych roku 1856 powodziach plan, by za pomocą tam potężnych wstrzymywać nawał wód w miejscach oznaczonych, a następnie zwolna je opuszczać, i tym sposobem zapobiedz na przyszłość powodziom. Przy rzece Rodanie tworzy jezioro genewskie wspaniałą kotlinę, a według planu p. Valée, roztrząsanego dzisiaj (17go grudnia) w dzienniku *Constitutionnel,* możnaby w tem miejscu wznieść tamę, i za jej pomocą ułatwić regulacyę stanu wód Rodanu. Rzeka poboczna, która w razie powodzi toczy największe masy wód do Rodanu i zagraża największem niebezpieczeństwem, jest Arwa. PP. Valée proponują przeto, by część wód tych sprowadzić kanałem do jeziora genewskiego.

P. Montalembert stawał wczoraj (16go grudnia) przed sędzią instrukcyjnym z powodu artykułu, o który go zapozwano. Przesłuchanie jego trwało dość długo. Upewniają, że sławny ten publicysta przemawiał silnie i obszernie w obronie rzeczonego pisma swego.

— Z rozszerzeniem miasta Paryża aż do fortyfikacyi wzmocnione zostaną także i korpusy gwardyi paryskiej, saperów, pompierów i korpusu sergents de ville. Gwardya paryska wzmocniona zostanie o 468 ludzi, to jest o 416 ludzi piechoty i 52 jazdy. Równocześnie mają wznieść dla tego korpusu dwie nowe koszary, jedna w Cité w pobliżu prefekta policyi, a druga w Faubourg St. Denis w pobliżu dworców północnej i wschodniej kolei żelaznej. Batalion saperów-pompierów składał się dotąd z 7 kompanii w sile 875 ludzi. Teraz pomnożyć mają te kompanie z 7 na 10, każda po 126 ludzi. Rzeczywisty stan pomienionego korpusu zatem wynosić będzie włącznie z sztabem 1298 ludzi. Po reorganizacyi municypalnej policyi w 1854 roku przypada 1 policyjny ajent na 1 hektar i 360 mieszkańców, w dotychczasowych 12 paryskich okręgach. Policya w 8 nowych paryskich okręgach ma być poruczona: 8 oficerom, 24 brygadyerom, 108 podbrygadyerom i 800 miejskim sierżantom. Stan municypalnej policyi zatem pomnożony zostanie z 3573 na 4590 ludzi.

Leonia Chereau obwiniona o wykradzenie dziecka, uwolnioną została dnia 12go b. m.; swoje uwolnienie zawdzięcza obronie p. Lachaud.

Holandya.

(Doniesienia z Borneo i z Jawy.)

Wiadomości z Batawii sięgają po dzień 23. października. Drugi korpus wyprawy odpłynął do Boni. Zawsze jeszcze obawiano się powstania krajowców na wyspie Jawie, i żaden z Europejczyków nie wydalał się z domu bez broni. W Bandzie odkryto sprzysiężenie, którego dążnością było wymordować Europejczyków. (Do Paryża nadeszły depesze, opiewające podobnie. Donoszą nawet, że w holenderskich Indyach już wybuchło powstanie). Wiadomości z wyspy Borneo, z Sarawaku sięgają po dzień 17. października.

Datu Patinga Dżapus został przyaresztowany, ponieważ z naczelnikami Dyaków sprzysiągł się wymordować Europejczyków. Słychać, że został wygnany do Singapuru. Pokój znów przywrócono.

Włochy.

(Stosunki papieskiego rządu z Sardynią.)

Rzym, 12. grudnia. Często teraz odbywają spólne narady kardynałowie, i jak zapewniają bardzo ważne, gdyż trwają do późna w noc na Watykanie. Chodzi o to jaką politykę zachawać należy w obec wypadków dzisiejszych, a szczególnie co do proregencyi p. Buoncompagni. A to wnoszą z tego, że po odbytych konferencyach, na których znajdowali się kardynałowie: Patrizi, Feretti, Della Genga, Mattei, Santucci, di Pietro i Antonelli, doręczono członkom ciała dyplomatycznego protestacyę rządu papieskiego, przeciw wszelkim zabiegom Sardynii i wznieconym przez nią rozterkom domowym w Romanii, czyniąc rządy odpowiedzialnemi na przypadek uszczuplenia państwa papieskiego.

Niemce.

(Głosy za zmianami prawa morskiego.)

W sprawie zreformowania prawa żeglugi morskiej przystąpiły także w Oldenburgu, Varel'u i w innych miastach wielu kupców i t. p. do uchwał bremeńskich, jakie w tej mierze powzięto.

Inwalid ruski oświadcza się także za zupełnem zabezpieczeniem własności prywatnej na morzu. Spodziewa się, że równie jak kongres z roku 1856, który zjednał sobie sławę zniesieniem korsarstwa i zabezpieczeniem własności neutralnej, tak niemniej i kongres z roku 1860 okryje się chwałą na wieczne czasy, jeśli zaprowadzi powszechne prawo na lądzie i wodzie odpowiedne nowoczesnym wymaganiom cywilizacyi i ludzkości.

„Jak długo wojna w ogóle niebędzie zniesiona — pisze dziennik rzeczony między innemi — potąd też wypadałoby przynajmniej łagodzić klęski jej według możności i uniknąć niesłuszności. Największą jednak niesłusznością jest zapewne zachowywanie na lądzie innego niż na morzu prawa wojennego. A jeśli już teraz nierabują i nie palą wsi spokojnych, jak to się przydarzyło przed 200 laty, dlaczegożby miano uważać i dom kupca spokojnego pływający na morzu za zdobycz wojenną?"

Szwecya i Norwegia.

(Czynności sejmowe.)

Sztokholm, 10. grudnia. Wznowiono teraz projekt reformy w reprezentancyi krajowej, który na przyszłorocznej sesyi trzy stany przyjęły, lecz go stan włościański odrzucił. Chodzi o to, ażeby właścicieli gruntów udzielnych po wsiach przypuścić do wyboru, chociaż właściwie nie należą ani do wieśniaków, ani do żadnego innego stanu. Propozycyę tę dawniej odrzucił stan włościański pod pozorem, że to musiałoby ściągnąć zupełną reformę w reprezentacyi krajowej; lecz każdy rozumiał co to znaczyło; oto że chłopi chcą zostawać przy dawnym, aw swym konserwatyzmie uparcie, zdaje się że i teraz się utrzymają, mimo upomnienia i przymówek prasy. Rozsądniej w tej mierze idzie za opinią publiczną stan duchowny, boć oni przyjęli do swej reprezentacyi, nauczycieli wiejskich, którzy potąd zpod wyboru wyłączeni zostawali.

Rosya.

(Gościniec na Kaukazie. — Trzęsienie ziemi. — Reformy w administracyi państwa.)

Petersburg, 10. grudnia. *Moskiewska gozeta* potwierdza wiadomość, że na Kaukazie robią teraz trzy gościńce: gruzyński, imiretyński i osetyński gościniec wojskowy, ten ostatni prowadzi do tugańskich kopalni dostarczających co roku na 100.000 r. sr. ołowiu i srebra; utrzymanie tych kopalni jednak znacznie wynosi więcej. Potąd w tych stronach dróg jednostajnych nie było, a i te tylko w pewnych porach przebywać było można. Założeniem tych gościńców wyświadcza rząd mieszkańcom Kaukazu wielkie dobrodziejstwo.

— *Kaukaz* donosi, że trzęsienie ziemi zniszczyło dnia 11go czerwca wszystkie koronne i prywatne budynki w głównem mieście Szemecha, stolicy gubernii tegoż nazwiska. Z rozkazu cesarskiego namiestnika przeniesione zostały z tego powodu wszystkie władze do Baku. Miasto Szemecha liczyło według kaukaskiego kalendarza z 1857 roku 20.433 mieszkańców. Baku w gubernii Szemecha liczyło w 1856 roku tylko 8374 mieszkańców, odległe jest od Petersburga 3054 a od Szemechu 111 wiorst. Zdaje się, że przeniesienie władz do tego miasta przyczyni się do jego podniesienia.

— *Hamb. B. H.* pisze: Nad rewizyą paszportowego regulaminu, dla ułatwienia udzielania paszortów, obraduje już komisya i zbiera wzory paszportowego systemu za granicą. Druga komisya zajmuje się wyszukaniem środków i sposobów, jak zmienić i ulepszyć ogólny system podatkowy oraz pobór podatków i danin. Mieszana komisya składająca się z urzędników ministeryów sprawiedliwości i finansów rozpoznaje istniejące przepisy względem fabrycznego i rękodzielniczego przemysłu. Nadmieniona reforma policyi zaczem jest nie tylko życzeniem publicznej opinii, ale oraz zapowiedziany nowy stan włościan dążyć będzie najpierwej do rozłączenia administracyi od sądownictwa w zakresie władzy policyi. Ta sprawa także czyni tak wielkie postępy, jak kwestya emancypacyi włościan.

Turcya.

(Wiadmości bieżące.)

Konstantynopol, 10. grudnia. *Journal de Constantinople* donosi, że plan konstytucyi wypracowany przez centralną komisyę w Fokszanach uznał wyraźnie i przeprowadził unię Multan i Wołoszczyzny pod „obcym księciem," zaś książę Kuza ten plan odrzucił i rozwiązał komisyę. — Przesilenie ministeryalne przeminęło, bo Fuad pozostaje. *Journal de Constantinople* z dnia dzisiejszego usiłuje okazać potrzebę interwencyi w sprawie serbskiej

Azya.

(Doniesienia z Indyi.)

Kalkuta, 22go października. *Times* pisze, że na próżno czyniono propozycyę tak wojskom europejskim, wracającym do Europy, jak i 200 ludziom europejskiego wojska w Czynsurze chcąc ich nakłonić, by wstąpili znowu do służby za nowe naręczne. Sądzą, że tej propozycyi nieprzyjmie także i dawniejszy europejski pułk bengalskief armii, którego dotąd jeszcze o to nie pytano. Już to pomysł ten już na wstępie nie rokował nic dobrego, bo żołnierz w Anglii spodziewać się może prócz narecznego 5 funtów szterl. jeszcze i zupełnego wyekwipowania; do tego chciano ich zobowiązać na dziesięć lat, czego z nich żaden niechce mając odrazę do dalszej służby w wschodnich Indyach. Także i Sikowie, z których miano wysłać do Chin 5000, obrzydzili sobie tę wyprawę.

Afryka.

(Stosunki Francyi na Madagaskarze.)

Madagaskar. Okrętowemu kapitanowi Fleuriot de Langle powiodło się zawrzeć traktaty dla otworzenia zatok i portów w Machikora, Salar, St. Augustin, Tullear i Manambu. Prócz tego potwierdzają się wiadomości o przyjaźnem usposobieniu Królowy Ranawalo i jej rządu ku cudzoziemcom. Syn jej Rakaton Radama bierze górę nad dawną partyą Howa, za jego wpływem otworzono ponownie port w Tamatawe, wydano ciała majtków francuskich poległych przed kilkoma laty podczas ataku na to miasto, a teraz budują gościniec między głównym portem i Tanarywą, stołecznem miastem wyspy. — Przy odejściu ostatnich wiadomości ustawała panująca na wyspie choroba, pewien rodzaj ospy.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 20. grudnia. *Pays* sądzi także, że kongres zbierze się 20. stycznia.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie listopada r. b. na targach w obwodzie lwowskim, przemyskim, żółkiewskim, samborskim, kołomyjskim i czortkowskim.

	Obwód											
	Lwów		Żółkiew		Przemyśl		Sambor		Kołomyja		Czortków	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	2	70	2	65	2	80	2	66	2	42	2	67
„ żyta . . .	1	61	1	51	1	67	1	61	1	62	1	72
„ jęczmienia .	1	39	1	34	1	48	1	20	1	18	1	19
„ owsa . . .	1	2	1	6	1	9	.	85	.	65	.	86
„ hreczki . .	1	58	1	47	1	62	1	57	1	87	1	69
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	.	.	1	46	1	68
„ kartofli . .	.	70	.	49	.	61	.	74	.	68	.	59
Cetnar siana . . .	.	85	1	4	1	3	.	90	1	9	1	77
„ wełny . . .	.	.	105	.	125	.	.	.	29	.	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	23	.	.	.	.	.	41	.
Sąg drzewa twardego	7	58	5	51	7	56	7	91	6	33	8	61
„ „ miękkiego	5	83	4	17	5	52	5	27	3	45	5	95
Funt mięsa wołowego	.	9½	.	7¾	.	10	.	9⅓	.	7	.	8¼
Mas okowity . . .	.	85	.	39	.	62	.	50	.	50		46

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 326.18	— 8.4°	91.1	południowy sł.	jasno
2. god. po poł.	325.65	— 2.6°	80.9	„ „	pochmurno
10.god. wiecz.	325.52	— 5.9°	83.1	„ „	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Place Wiktor, c. franc. konzuł, z Jas. — Hackensöllner L., c. k. porucz., z Przeworska. — Schmidt L., c. k. podporucz., z Żółkwi.

Hotel Langa: Br. Künsberg Geron, z Krakowa. — Br. Brunicki Emil, c. k. rotm., z Podhorzec.

Hotel angielski: Br. Amelin d'Sant Marie, ces. ros. rotm., z Rosyi. — Horwat Danilow Artur, z Berlina.

Hotel krakowski: Weinfeld Kajetan, c. k. kom. obw., z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. grudnia.

PP. Kamiński Alexander, adw. kraj., do Stanisławowa. — Agopsowicz Antoni, do Sianek. — Biliński Jan, do Huty Obedyńskiej. — Jaworski Józef, do Kobelnicy ruskiej. — Hr. Dzieduszycki Alfons, do Sichowa. — Piłatowski Jan, do Bóbrki. — Hodziński Ignacy, do Korczyna. — Hr. Dzieduszycki Mieczysław, do Krakowa. — Kutkowski Wład., do Czerlan. — Tchórznicki Alex., do Winnik. — Urbański Stanisław, do Sanoka. — Weinfeld Kajetan, c. k. komisarz obwodowy, do Żółkwi.

Kurs lwowski.

Dnia 23. grudnia		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	79	5	85
Dukat cesarski	" "	5	84	5	89
Półimperyał zł. rosyjski	" "	10	7	10	20
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	92	1	94
Talar pruski	" "	1	86	1	89
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	75	82	53
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	95	72	75
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	53	79	40

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 23. grudnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.— Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79.50. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł Metaliki po 5% za 100 zł. 72.40; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—, —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 900.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 210.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 106.60. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 124.—. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —. . Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5%—. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.86, dukaty ces. pełnej wagi. —.—, korony —.—, półkorony —.—.

KRONIKA.

Ceny mięsa wołowego

dla ludności izraelickiej na czas od 22. do 28. grudnia 1859.

Tutejsi rzeźnicy izraeliccy podali na bieżący tydzień następujące ceny rozmaitych gatunków mięsa:

1 funt wiedeński za krajcary w walucie austryackiej.

			Polędwica	Rozbratel	Pieczeń	Ozór	Ogon	Krzyżówka	Pieczeń biała	Krajówka	Usztyk	Kark	Szponder	Pół-żebro	Grube żebro	Łopatka	Pierś (brust.)	Części przydatne od łytki i głowy
Luft Israel Mayer	Cela nr. 1	w jatkach żydowskich na krakowskiem nr. 1³/₄	30	25	24	28	23	24	23	24	26	23	24	24	24	24	24	24
Kochelles Jakób	" 2		22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Wischek Benio	" 3		30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	24	24
Mark Berl	" 4		30	25	25	25	29	24	25	25	25	25	24	24	24	24	24	24
Kugel Leiser	" 5		30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Frisch Mark Berl	" 6		22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Eichler Mayer	" 7		30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Kimmel Abraham	" 8		26	25	25	26	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Horn Czeitel *)	" 9		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Luft Wolf	" 10		22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Schrenzel Leib	" 11		30	25	25	28	24	25	25	25	24	24	24	24	24	24	25	24
Kimmel Ester Beile	" 12		24	24	24	24	24	24	24	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Schrenzel Feivel	buda nr. 1	obok domu nr. 6³/₄	22	23	23	22	22	22	23	22	22	22	22	22	22	22	25	22
Tafel Mayer	" 2		30	25	25	28	24	24	24	24	25	24	24	24	24	24	25	24
Pipe Abraham Sussmann	" 3		28	23	23	26	22	24	24	23	24	23	23	23	22	23	24	22
Schall Mayer	" 4	obok domu nr. 598³/₄	24	24	24	24	24	24	24	24	24	23	23	23	23	23	23	23
Bass Berl	" 5		28	25	25	26	20	25	20	24	25	24	24	24	24	24	25	24
Hütt Hersz	" 6	w rzeźni żydowskiej	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Kugel Chaim Berl	" 7	naprzeciw rzeźni żydowskiej	24	24	23	24	20	23	24	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Horn Aron	" 8	obok nr. 43³/₄	24	24	24	24	24	24	24	24	24	22	22	22	22	22	22	22
Üffel Falles	" 9	za domem nr. 440²/₄	**20**	**20**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**
Hachiewska Apolonia	" 10	w domu nr. 563²/₄	29	25	24	25	23	23	23	23	23	22	22	22	22	22	22	22
Eichler Mayer	" 11	obok nr. 7³/₄	29	24	24	27	20	23	24	24	24	23	23	23	23	23	24	23
Pordes Berl	" 12	na dziedzińcu nr. 62²/₄	23	22	22	22	22	21	22	20	21	22	22	22	23	23	22	21
Hübel Efroim	" 13		26	25	25	23	24	24	24	25	23	23	24	24	24	24	24	23
Telteles Jakób	" 14	obok domu nr. 26³/₄	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Luft Izrael Mayer	" 15	naprzeciw rzeźni żydowskiej	24	24	23	24	21	23	23	21	21	21	21	21	21	21	23	21
Djamant Samule	" 16	na podwórzu nr. 62³/₄	23	23	23	24	22	23	23	23	24	23	24	23	24	23	24	23
Luft Wolf	" 17	naprzeciw rzeźni żydowskiej	**20**	**20**	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Hartel Israel Hersz	" 18	obok kościoła św. Anny	**20**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**

*) Nie zameldował się tą razą i zamknął jatkę.

Z urzędu targowego stołecznego miasta
Lwów, 21. grudnia 1859.

Dodatek tygodniowy Nr. 51.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) Pismiennictwo w Galicyi. Do pismiennictwa w Galicyi z ostatniego dziesiątka lat, zapisy bibliograficzne. Rok 1849—1859. Lit. G.
2) Obrót handlu krajowego w grudniu 1859. Przywóz i wywóz towarów do kraju i za granicę.
3) Gorzelnie i browary w lwowskim okręgu administracyjnym. Wydatek w października 1859—1858.
4) Żupy solne w Galicyi i na Bukowinie. Wywar i przedaż soli w wrześniu i październiku 1859 i 1858.
5) Leżajsko. Dokument z R. 1694. Jan III. zezwala Annie z Rusinów Potockiej przelać dożywocie Starostwa Leżajskiego na syna Józefa małżonkę jego Wiktoryę z Leszna.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.